

RENAȘTEREA

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
— Abonamentul: 450 Lei la an —

Redactor: **Protoeren D. ANTAL**
CLUJ, Strada Iuliu Maniu Nr. 31

CUPRINSUL:

d. a.: Se re'nfiiințează Ministerul Cultelor. — Trei zile memorabile (4, 5 și 6 Noembrie) Sfințirea Catedralei: Voci de presă, telegrame și scrisori. — *Asistent*: Sfințirea bisericii din Poenile-Reteagului. — Daruri pentru Catedrala ort. română din Cluj. — *Pr. Ifr. Bordea*: Conferința de toamnă a tract. Lupșa. — Cronică. — Aviz oficial.

Se re'nfiiințează Ministerul Cultelor.

În ultimii patru ani de zile biserica noastră a trecut prin grele și neuitate suferinți. În acest timp i s'au redus subvențiile delat stat până la dispariție, preoților și funcționarilor eparhiali li s'au aplicat cele mai neomenoase curbe, îndoite decât altor funcționari. Tot în acest timp s'a lansat cu insistență ideia separației bisericii de către Stat, cu gândul ascuns de a o desființa. Judecând creștinește, poate că din cauza aceasta i-a mers statului nostru mai rău decât oricând.

Purtarea aceasta vitregă a Statului față de biserică și preoțime s'a început în mod sistematic dela desființarea Ministerului Cultelor. Date cultele în grija Ministerului Instrucțiunii, n'a mai fost nici înțelegerea nici purtarea de grijă veche. La noul minister tot pondul se punea pe problemele școlare și profesionale, iar problemele bisericesti și preoțesti rămâneau pe al doilea plan. Cum contabilitatea era comună, când era vorba de reduceri bugetare, în primul rând se aplicau bisericii și preoțimii. Dacă nu ajungeau fondurile, pe lângă o curbă generală, pentru preoți se mai făcea și una specială ș. a. m. d. Toate eforturile de apărare, făcute individual sau colectiv, au rămas fără rezultat. Moțiunile votate de către Adunările eparhiale sau diferite congrese preoțesti, prin cari se cerea insistent și argumentat re'nfiiințarea Ministerului de Culte, n'au aflat ascultare la guvernele ultimilor patru ani.

Desideratele bisericii noastre au ajuns însă să aibă și ascultare, căci în programul actualului guvern, ca cea dintâi problemă de rezolvat de către parlament, este pusă votarea legii pentru re'nfiiințarea Ministerului Cultelor. E o veste pe care biserica noastră a primit-o cu bucurie și o înregistrează cu deosebită satisfacție.

Re'nfiiințarea Ministerului de Culte va însemna o reabilitare pentru biserică și o revenire la normalul raporturilor dintre Biserică și Stat. Retușarea nedreptăților făcute bisericii în ultimii ani, va produce în rândurile slujitorilor ei, ca și în ale credincioșilor ortodocși, o destindere și o satisfacție, care se va resfrânge cu bine asupra întregii atmosfere spirituale a țării. Preoții își vor înol răvna pastorală, presionând prin activitatea lor întetită, o îmbunătățire a crizei morale, cauza principală a tuturor crizelor ce ne bântuie.

Nădejtile ce le punem în Ministerul Cultelor, ni le justificăm în primul rând prin faptul că atât ideia re'nfiiințării lui, cât și realizarea ei este opera distinsului profesor universitar, a dlui ministru *Alexandru Lapedatu*, membru al Consiliului și Adunării noastre eparhiale, căruia i se va încredința la timpul său și conducerea acestui departament, ca celui mai bun și iscusit cunoscător al problemelor bisericesti din țara noastră.

d. a.

Trei zile memorabile 4, 5 și 6 Noemvrie 1933.

— Sfințirea Catedralei. —

Voci de presă.

Că sfințirea Catedralei a fost un mare eveniment, cu răsunet în întreg cuprinsul țării, o dovedesc articolele elogioase ce s'au scris în principalele ziare din țară, din cari, ca cele mai însemnate, reproducem pe următoarele:

„Telegraful Român“ Nr. 71:

Sanctuarul dela Cluj.

„Sfințirea catedralei dela Cluj e menită a se înșira printre evenimentele cele mai însemnate din viața noastră religioasă și națională. Pentru Cluj și pentru eparhia Clujului este fără îndoială un eveniment istoric și un început de viață renăscută.

Măreața catedrală este un monument, care ne face să ne recăștigăm încrederea în noi înșine, încrederea în idealul, care a călăuzit generațiile trecute și e menit a rămânea idealul statornic al generațiilor viitoare.

Catedrala din Cluj nu este numai concretizarea în granit a unei viziuni superbe artistice. Ea este simbolul plastic al misterului din noi și din jurul nostru. E semnul biruinței Ardealului desorbit, al Ardealului muceniciei ortodoxe și naționale și răsplata răbdării creștinești și a eroismului Crucii lui Hristos, purtate de neamul nostru dealungul veacurilor pentru izbăvire.

Ridicată din obolul neamului, prin stăruința fără de preget a harnicului Ierarh Nicolae al Clujului, catedrala cea nouă e o predică, săpată în granit, vestind ziua și noaptea pe Hristos și mântuirea Lui în neamul nostru.

Situată în centrul orașului, ea este o mărturie că sfânta lege strămoșească nu vrea să trăiască într'un colț retras al vieții, nici în subsolul conștiinței, nici pe bolta sufletească ca un meteor, ci este centrul vieții și soarele care o încălzește și prin care ni se face accesibilă revelațiunea lui Dumnezeu și darurile Lui.

Sfințirea catedralei în anul marelui mobilizări sufletești a păturii intelectuale din Ardeal, e o indicație că noua casă de rugăciune a neamului e chemată a fi un factor de renaștere morală națională.

Când ușile catedralei se deschid, trebuie să intre închinători cu idealuri înalte.

Miile de închinători cari vor trece pragul noului sanctuar, vor auzi acolo acordurile tainice ale unei simfonii divine. Ceice au urechi de auzit, vor simți că în acea simfonie divină se contopesc bătaile inimii omenești și artiile misterioase ale sufletului, înfiorat de prezența Duhului lui Dumnezeu.

Și ochii credinții vor vedea că pe columbele puternice ale catedralei se razimă scara lui Iacob de demult, pe care suie și coboară îngerii lui Dumnezeu, ducând aspirațiile închinătorilor la Tronul ceresc și coborînd de-acolo mângâiere și inspirație.

Mulțimea și varietatea materialului din care e construită măreața catedrală, va fi interpretată de închinători că împărăția lui Dumnezeu utilizează orice material, care este consacrat Mântuitorului nostru.

O catedrală mare cere și idealuri înalte.

Cugetătorii creștini de azi au convingerea clară că religia e viață și singura viață, în sensul nobil al cuvântului, în care se reflectează veșnicia. Nu este resort al vieții, al simțirii, al cugetării și al voinții, pe care religia să nu-și imprime pecetea sa.

Catedrala cea nouă e chemată a propovedui cu tărie acest adevăr al unității vieții sub crugul idealului religios.

Dorim ca noua catedrală să fie centrul pentru o cât mai bogată și mai desăvârșit elaborată expresie a tradiției cultului ortodox și a adevărului, pe care se întemeiază sfânta noastră biserică!

Dorim ca noul Sion să fie un factor puternic pentru renașterea morală a Cetății, în care s'a înălțat, a statului și a neamului nostru!

„Biserica și Școala“ (Arad) Nr. 47:

Sfințirea catedralei din Cluj.

„În ziua de 5 Noemvrie a. c. Românii din Ardeal au prăznuit în Cluj, una dintre cele mai strălucite sărbători religioase și naționale, căci în aceasta zi s'a sfințit cu mare pompă și profundă evlavie, monumentala catedrală ortodoxă din acest oraș, de care ne leagă multe amintiri dureroase. Existența și puterea noastră națională prin acest sfânt așezământ înfipt în capitala Ardealului, afirmă și mai puternic adevărul că acest pământ a fost și va fi pentru vecie pământ românesc.“

„Calendarul“ Nr. 517:

Ostașul Domnului.

„...Și voi înșivă clădiți-vă ca niște pietre vii în casă duhovnicească, să aduceți jertfele sufletului cele plăcute lui Dumnezeu prin Hristos Iisus“ (Petru, 25).

Sub harul cuvintelor acestora, și pare-se numai din ele, s'a săvârșit spre cer monumentul de ortodoxie care se sfințește Duminica aceasta la Cluj.

Când acum zece ani el schiopăta încet pe lujerii de fier ai primelor metereze, clar din el nu ieșea decât piatra de temelie, așezată la căpătâi sub ochii prințului moștenitor care mâne o va putea privi, cu un ochi de rege, întreagă, — nufăr uriaș de piatră apropiind de Dumnezeu o leacă mai mult pământul sfânt al Ardealului.

Zece ani. Un miez întreg de viață. Dar din el s'a desfăcut cea mai trăinică zidărie de până acum a României Mari. Mai ar fi putut fi una, mai lumească: Arcul de Triumf. Dar Arcul de Triumf l-au clădit politicienii. În el prohodesc de mult liliecii. Biserica Adormirei Maicii Domnului, mân-

dra catedrală ortodoxă din Cluj a început și ea într-o zi de comemorare istorică: 15 August, ziua intrării noastre în război. Dar ea nu s'a dărăpănat, ci s'a tencuit cu zorii pietrei și ai credinței reînviată sub păstoria cumintelui baci al Domnului protosinghelul de pe vremea hrisovului de ctitorie, și prezident consistorial, azi purtător de sceptru al episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului, de el reînființată pe pământul lui Mihai de odinioară, și al grofilor de mai apoi.

S'ar putea spune că biserica aceasta e măta-
nia la cer vreme de zece ani și mai bine, a episcopului Nicolae Ivan. Pe pământul văduvit de veacuri de orice așezare ortodoxă, acest popă coborât din ciobani, și cioban rămas, dar și cel mai mare ctitor al prezentului nostru drept-credincios, a înșirat, drept e, sumedenie de mândre înjghebări. Gospodar al credinței, el a adunat ca 'n vremea marilor călugări, și înfiripat din nimicul daniei, azi câteva perechi de școli, mâne mai multe rânduri de case, poimâne o biserică urcată numai în trei luni, și din când în când pământuri și acareturi bisericesti.

Dar sârgul lui întru Domnul se vroia încununat. Și așa cum ciobanilor vechi de mănăstire, vreun heruvim le șoptea în vis „să ia harfa și să cânte“, un înger de-al pământului nostru par'că i-a spus seară de seară, să ia din nou cărja marelui umblet, să aleagă pământul și să-și aleagă oamenii, și ca vovezii din pravili, „să zidească biserică iscusită la loc desfătat“.

Locul, Prea Sfinția Sa l-a ales. Oamenii, de asemenea. Și banii toți, Prea Sfinția Sa i-a cules.

Ferdinand cel bun și Leal a pus cei dintâi bani, împreună cu mângăierile albastre ale ochilor, peste gândul și dorința Prea Sfinției Sale. Apoi mândrii ochi vultani ai Brătianului au coborât peste lucrul mânilor lui, prefăcuți în parale; și danie pentru început a desfăcut și baerile atât de strânse cu faptele bune ale Băncii Naționale.

De atunci, adică dela cele una sută și vre-o patrusprezece mii de bănuțe cu care a pornit la drum, și până să ajungă să pună mitră împărătească pe fruntea lăcașului, mai trebuia o brumă de cincizeci și șapte și mai bine de milioane galbeni. Intre timp au venit ani îndelunghi de vaci slabe. În plină criză statul a început să fure drepturile din patalamalele slujbașilor și pânea dela gura copiilor lor. Numai furii huzureau. Și până și pe furii din țara românească i-a biruit popa Nicolae Ivan, fiindcă dacă banul lor n'a fost prea nelegiuit, desigur i-a răscumpărat puțin mergând prin piatră la Domnul...

Azi toate zecile de milioane strânse s'au absorbit la cer, și trupul pământesc rămas e catedrala Clujului. În ea argintul iubește bronzul, și aurul. Și toate se iubesc la Dumnezeu. În drum spre el, poposind la Cina cea de Taină a pictorului Catul Bogdan, întinzându-și pieptul în catapeasma cu mândre icoane a George Russului, ardeleanul din München, și sărutând înaltul din cupola lui Atanasie Damian.

E ortodoxia întreagă a Ardealului spre care s'a smerit și banul uniât.

Dar mai presus de orice e curtea-de-argeș, e legenda meșterului Nicolae Ivan. Încât te întrebi: pe vremuri ca acestea, într'o țară ca aceasta cum de a făcut-o; ce ființă a jertfit în zidurile ei? Legenda nu ne spune... Dar dacă a fost vre-una, a fost numai propria lui ființă. Ea a fost „piatra vie care în casă duhovnicească“ a săpat lutul și l-a urcat în contraforturi, l-a adâncit în firide și depănat în ciubuce, întărit în bolte și 'nolburându-l în cupolă, l-a închinat în crucea de pe creștet.

Iar făcând toate acestea, ca într'o mătanie de zi și noapte, zece ani de zile, un suflet de ostaș al Domnului s'a rugat.

Dragoș Protopopescu.

*

„Universul“ din 3 Noembrie 1933:

Catedrala ortodoxă română din Cluj.

„Fără îndoială, sfințirea Catedralei e cea mai mare sărbătoare culturală-bisericască a Românilor din Ardeal, cari de ani de zile privesc cu nețăr-murită dragoste zidurile catedralei din Cluj, ce s'a înălțat încet, ce e drept, dar ele stăpânesc din înălțimea lor ameșitoare, întregul oraș, vestind astfel în mod simbolic așezarea stăpânirii românești peste această cetate înstrăinată.

Catedrala din Cluj nu este un simplu lăcaș de închinare. În momentele solemne, cari precedă sfințirea ei, în cadre deosebit de solemne, în fața celor mai înalți și mai distinși reprezentanți ai Statului național românesc, odată cu sfințirea catedralei din Cluj, Români din Ardeal serbătoresc și un praznic național. Alături de monumentele istorice ungurești ale Clujului, catedrala românească vestește reînvierea noastră națională, așezată trainic pe aceste plaiuri, după cum stau înfipte adânc în pământ zidurile ei de beton armat.

Simbolul acesta creștinesc și național, care e catedrala ortodoxă din Cluj e însă în același timp și un monument de artă, cu care ne putem mândri pe drept cuvânt. Nu de mult a trecut prin Cluj un grup mai mare de profesori universitari englezi, cari văzând catedrala, au rămas impresionati, declarând entusiasmați, că o astfel de construcție ar face cinste și țării lor.

Sfințirea catedralei, ce se face cu fast deosebit, va încorona munca asiduă de zece ani a P. Sf. Sale Episcopului Nicolae al Vadului și Feleacului, unul dintre cei mai valoroși arhieriei ai României, fără a cărui muncă și stăruință, de sigur catedrala încă multă vreme n'ar fi fost ridicată.“

Aurel Gociman.

*

„Universul“ din 6 Noembrie 1933:

Ziditorul de biserică.

„În prezența M. Sale Regelui și a capului bisericii ortodoxe române I. P. Sf. Patriarh Miron, astăzi se sfințește marea Catedrală românească dela Cluj. Este o sărbătoare bisericască și națională a Ardealului, după cum Catedrala este un lăcaș de închinare, și un simbol național în același

timp, ridicat în mijlocul Clujului, care în trecut pentru neamul românesc nu însemna decât suferinți.

În momentele solemne, când sunetul armonios al clopotelor Catedralei se ridică în spre cer ca o rugă cu glas de metal, se cuvine să ne amintim și de acela, care a fost inițiatorul, animatorul și înfăptuitorul Catedralei, P. S. Sa Episcopul Nicolae al Vadului și Feleacului, unul din cei mai vrednici ierarhi pe cari i-a avut vre-odată biserica ortodoxă română...

Episcopul Nicolae a înțeles din primul moment, că odată cu conducerea acestei episcopii, i s'a încredințat și rolul de a reînvia o tradiție bisericască apusă de acum trei sute de ani, și se poate afirma fără exagerare, că activitatea lui a fost din cele mai rodnice și mai binecuvântate.

În timp de 10—12 ani a izbutit să aștearnă aici temelii celei mai sigure, atât pentru organizarea consistoriului și a adunării eparhiale cât și a protopopiatelor și a parohiilor. Fiind înzestrat cu o pătrunzătoare cunoștință a oamenilor și a împrejurărilor, a avut în aproape toate cazurile norocul de a pune pe fiecare om la locul cel mai potrivit, precum și iscusința de a atrage toate elementele de valoare în serviciul scopurilor religioase și culturale, pe cari le fixase chiar dela începutul păstoririi sale...

Fără îndoială momentul culminant al activității sale arhieresti este Sfânta Catedrală dela Cluj. Dacă nu ar fi fost stăruința lui necontenită, de fiecare zi și fiecare ceas, dacă nu ar fi fost stăruința lui la toate locurile înalte, la toate instituțiile și la toți particularii, pe care îi credea capabili a contribui la promovarea lucrărilor, ziua aceasta mare a sfințirii Catedralei ar fi întârziat încă mult.

De aceea, azi când opera Prea Sfințitului Episcop Nicolae se încoronează în cadre serbătorești, lumea românească de pretutindeni aduce omagiul ei sincer și bine meritat venerabilului arhieru.

Dr. Aurel Gociman.

*

„Viitorul“ din 6 Noemvrie 1933:

Ctitoria P. S. S. Episcopului Nicolae.

„Pentru românismul creator, cât și pentru ortodoxismul viguros, târnosirea catedralei ortodoxe din Cluj constituie o sărbătoare și în același timp o biruință.

Sărbătoarea jertfei și prinosului de muncă încredințată pe altarul sobru al credinței străbune, biruința puternică și definitivă a faptei bune.

Este deci sărbătoarea ortodoxismului și românismului ardelean, dar este biruința faptei unui mănunchiu de jertfelnici credincioși, în frunte cu gospodarul între gospodari, ctitorul între ctitori, episcopul Nicolae Ivan.

Eparhia Vadului și Feleacului a renăscut din cenușe ca pasărea Phenix. Episcopul Nicolae a venit cu toiagul, iar după 12 ani de păstorie a creat una din cele mai puternice citadele ale ortodoxismului.

Noua ctitorie — catedrala ortodoxă — este, desigur, cea mai impresionantă. Nu numai că ea

este o mare operă de artă românească, nu numai că este un monument, aere perenius, de tehnică și de durabilitate, dar ea este opera înfățișătoare a trăinicieii noastre etnice.

Târnosirea ei este un act de închinare vigoarei naționale. Episcopul Nicolae ne-a dat și pe aceasta ca în urmă la fel cu fericitul Simion să spună: „Acum slobozește pe robul Tău“...

Să fie sărbătoarea dela Cluj începutul începutului celui bun.“

*

„Patria“ (Cluj) Nr. 241:

CTITORUL...

„Abia două zile ne mai despart de clipa covârșitor de solemnă, în care noua catedrală ort. din orașul Cluj, sveltă, gingașe și dantelată ca o tânără mireasă, va fi dată, după toată rânduiala creștinească, destinației sale firești.

Sfințirea noului lăcaș dumnezeesc se va face, după pregătirile știute, cu o strălucire nespusă, actul sfințirii fiind pentru ortodoxismul din Ardeal și pentru suflarea românească de pretutindeni, de-o valoare profund simbolică. O faptă arhitectonică de proporțiile catedralei, săvârșită aici, în inima Ardealului și în înlauntru zidurilor unei cetăți care, veacuri dearândul, nu ne-a suferit nici la porțile ei, nu este ca ori-care alta; încadrarea unei asemenea fapte, prin slujbă dumnezească, în apele vii ale conștiinței românești, constituie pentru noi o clipă de triumf a spiritului românesc descătusat din robie, repărat prin osârdie proprie al tuturor nedreptăților și impurărilor din trecutul apropiat...

Azi gândul nostru de români și creștini simte nevoia imperioasă de a se îndrepta spre vrednicul ctitor, spre neobositul realizator practic al gândului într'aripat, care, întrupat în piatră sculptată și în linii de-o armonie dutoasă, este ca un balsam răcoritor peste toate rănile primite de înaintașii nostri din acest cuib al trușiei feudale...

Aflăm că pentru vrednicia faptei fără egal, pe care a săvârșit-o, Clujul îi va dăruia diploma de cetățean de onoare, iar numele îi va fi perpetuat de una din străzile orașului. Nu ne îndoim că alături de gestul municipiului se va găsi ortodoxia românească și neamul românesc întreg, căci ctitorul catedralei din Cluj a binemeritat și dela una și dela celălalt, printr'o viață închinată exclusiv intereselor imperioase ale amândurora.“

N. Dan.

*

„Societatea de mâine“ Nr. 10—11:

„Părintele Episcop Nicolae Ivan își vede împlinit planul grandios de construcție a catedralei românești în mijlocul cetății feudale a magnaților de ieri, care era Clujul. Catedrala este apreciată de însuși dl Alex. Lapedatu, istoricul nostru de vază, ca cel mai de seamă monument arhitectonic bisericesc dela Unire încoace. Cu atât mai multă laudă se cuvine neîntrecutului ctitor care este părintele Episcop Ivan. Împotriva vârstei înaintate, vlădica reînviată episcopii a Vadului și Feleacului, își păstrează intactă vigoarea inteligenței și a sufletului, precum și marele său talent de organizator. Grație

tenacității fără pereche a părintelui Episcop Ivan, românii ortodocși ai metropolei au de acum un loc de închinare potrivit aspirațiilor celor mai mărețe la cari puteau râvni. Pentru întregul popor românesc noua catedrală înseamnă o biruință și o reparare față de trecutul tuturor apăsărilor și umilirilor. Vlădica dela Cluj își primește prin această realizare cea mai înaltă dintre satisfacțiuni. Și până la urmă să aibe grije de cei mici, de cei fără ajutor și loviți de soarta neîndurată. Pentruca biserica să revină la vechea ei menire de alinătoare a suferințelor.“

„Patria“ (Cluj) Nr. 243.

„Biruit-a gândul...“

„Actul sfințirii monumentalei catedrale ortodoxe din Cluj, s'a săvârșit în cadrele înălțătoare și festive pe care le-a vrednicit această cea mai importantă ctitorie românească a Ardealului de după unirea cea mare și vecinică.

Credința de sus, a Domnului țării înconjurat de soborul Prinților bisericii strămoșești și credința deopotrivă de vie, de adâncă și de cuprinzătoare a zecilor și zecilor de mii de plugari veniți cu steaguri desfășurate în vânt și în suflet, — au dăruit zilei de sfințire a noului așezământ de rugăciune și laudă a lui Dumnezeu, strălucirea și măreția unui îndoit praznic: creștinesc și național.

După cum trupul prins în linii masive dar totuși de-o duiosă armonie, a catedralei, este simbolul stăpânirii noastre depline pe acest pământ în semnul păcii și creației propovăduite de cuvântul vecinic al Evangheliei, — marea însuflețire a populației venite din toate colțurile Ardealului pentru a uni bucuria zilei de praznic cu bucuria de a simți în mijlocul ei pe Suveranul iubit, este simbolul neclintitului atașament și a dragostei desăvârșite cu care întreaga națiune stă strâns unită în jurul Tronului și a M. Sale Regelui Carol II.

Clujul și prin el Ardealul românesc, a sărbătorit cu sinceră însuflețire cele două evenimente de adâncă semnificație: înalta vizită regală și sfințirea Catedralei. Zeci de mii de oameni au alergat din toate colțurile pământului transilvan, pentru a se închina în fața noiei cruci ridicate ca semn al izbăvirii și mântuirii noastre. După ceremonia înălțătoare a sfințirii, toată această mulțime fără sfârșit, în portul ei pitoresc de pe Someș sau de pe Mureș, din Alba sau din Năsăud, și-a închinat steagurile în nesfârșite urale defilând în fața M. Sale Regelui, a Alteței Sale Principelui Nicolae, a Marelui Voivod Mihai, a dlui prim-ministru Vaida-Voevod, și a membrilor guvernului.

Ziua de 5 Noemvrie rămâne o dată luminoasă în viața Clujului românesc. Pentru românismul de pretutindeni și îndeosebi pentru cel din Ardeal, ea a adus ceasuri de nobilă și întăritoare elevație sufletească și națională.“

„Universul“ din 8 Noemvrie 1933:

Sfințirea catedralei ort. rom. din Cluj.

„Duminecă a fost una din cele mai mari serbători bisericești și naționale, din care a avut Ar-

dealul. În prezența M. Sale Regelui, a Î. P. Sf. Patriarhul Miron și a reprezentanților guvernului s'a sfințit noua catedrală ortodoxă română, ridicată cu o trudă de 10 ani, din inițiativa P. Sf. Episcopului Nicolae al Vadului și Feleacului.

Cum în trecutul nostru național soarta bisericii și a neamului s'au confundat, așa și de data aceasta e greu de spus, dacă Ardealul a avut o zi de sărbătoare bisericească, sau o zi de sărbătoare națională.

În adevăr. minunata catedrală e un lăcaș de închinare, dar în acelaș timp zidurile ei ce se ridică falnic în spre cer, vestesc și biruința neamului românesc, catedrala fiind în acelaș timp un simbol național.

Glasul metalic și armonios al clopotelor noiei catedrale, și ruga fierbinte a miilor de credincioși adunați din toate colțurile Ardealului sub zidurile ei, s'a ridicat în spre cer ca o mulțumită fierbinte pentru îndurarea Atotputernicului, de a fi dat libertatea dorită poporului românesc din Ardeal.

Acum 10 ani A. Sa Regală Principele Moștenitor Carol a pus piatra fundamentală a catedralei, iar acum, M. Sa Regele Carol al II-lea a așezat în altarul catedralei actul comemorativ, încoronând o operă bisericească și națională nepieritoare, care va sta de veghe la trecerea veacurilor.“

„Epoca“ Nr. 1438:

Catedrala din Cluj.

„Te-ai născut din o trudă de 10 ani. Azi înalți măreț fruntea ta spre cer. Peste câteva zile ultima trăsătură a măestrilor se va face și Tu vei fi sfințită, vei trece în rândul celor mai frumoase clădiri ale țării.

La sfințirea Ta vor veni din toate colțurile țării. Un mare norod va valura în jurul Tău. Acolo vor fi mulți politicieni și înalți dregători. Vor veni și vor socoti cât ai costat și multora li vor face gurile zâmbre că n'au putut pune mâinile pe fondurile din cari ai fost clădită. Cum ar fi dispărut în buzunarele lor sub fel de fel de titluri legale, ca diurne, comisioane, spese de călătorii, onorarii, spese de reprezentare ș. a., iar pe locul Tău s'ar întinde și azi bălăriile balcanice, ca peste toate clădirile întreprinse de stat, de cari și în Cluj zac câteva duiumuri.

Dar dacă n'au putut mânuî fondurile Tale, vor veni să-și acapareze lauri, pentrucă aceasta speță de oameni este lacomă nu numai de arginți, și de lauri, îndeosebi de laurii altora. Nimic nu poate scăpa neajupuit de ei, nici bunurile materiale, nici bunurile morale, ba și clientela și-o știu sustrage unul altuia și mai cu seamă celorlalți cetățeni muncitori ai țării!

Vor veni să dispute laurii acelu venerabil Ierarh care singur Te-a creat. Tu însă îi vei privi cu dispreț și prin tăcerea Ta maestrosă li vei spune: „Iată ce minuni se pot face prin stăruință de fier și desinteres desăvârșit, chiar și la o națiune după o sclăvie de 1800 ani și chiar și în neagra mizerie de azi!!!...“

Dr. Alex. Kiș, avocat, Cluj.

„Voința Ardealului“ (Cluj) Nr. 3.

P. Sf. Episcop Nicolae Ivan.

„La 5 Noemvrie 1933 M. Sa Regele Carol II va sfinți Catedrala românească a Clujului. În ritmul mentalității de azi se va da toată atenția mișcării de oameni, pe care o va determina acest eveniment, dar puțini se vor opri și la semnificația lui profundă.

Nu preocuparea unei critici ne la locul ei, de care Românii sunt stăpâniți până la obsesie, dar recunoașterea unui adevăr istoric se impune astăzi: *Catedrala din Cluj este una dintre cele mai serioase realizări în România, dela întregirea neamului până acum! Aceasta este opera „Părintelui“ Nicolae Ivan, pentru că Prea Sf. Sa a fost toată viața un adevărat părinte: s'a uitat pe sine și a dat totul națiunii românești.*

Azi e de 77 de ani. N'are nici o avere, deși neconținut a creat opere de o valoare considerabilă, care vor rămâne pe veci în folosul neamului. Numai când îi privești fața cu relief puternic, spatele încă larg și trupul îndesat, numai când îi ascuți glasul care inspiră încredere și iubire, poți pricepe pentru ce a putut produce atât de mult.

A fost omul acțiunii, al realizărilor. N'a ezitat, a înfăptuit. În eforturile P. Sf. Sale nu s'a văzut nici odată oboseală sau descurajare. A stăruit totdeauna, cu o superbă perseverență, ceea ce l-a dus la succesul de astăzi, măreț în toată accepțiunea cuvântului.

Când în jur totul se dărîmă și se clatină, credința strămoșească și-a afirmat nesdruncinata ei tărie prin monumentală Catedrală a Clujului.

Aceasta este opera „Părintelui“ Nicolae Ivan, fericitul Episcop al Clujului, care prin toată pilda vieții Sale, a înscris pagini de mândrie și de încredere în puterile națiunii române.“

Ștefan Fabius.

*

„Chemarea Românilor“ (Cluj) Nr. 18:

CATEDRALA

„În inima Ardealului totdeauna românesc, la Cluj, s'a ridicat o măreață catedrală. Călătorul departe, cu mult înainte de a intra în orașul vechilor grofi și magnați, este întâmpinat de cupola de o frumusețe rară, ce se ridică majestoasă în albastrul iluminat al văzduhului.

În temelgia acestei mărețe catedrale stă gândul simplu al Episcopului Nicolae Ivan, cel dintâi păstor al eparhiei străvechi a Clujului, Vadului și Feleacului, reînființată.

Iar cei care au ajutat-o și au lucrat-o au vărsat în ea toată nobleța sufletului lor ardelean, izbucnită în acest falnic monument, ce se ridică înconjurat de iubire, spre cerul înalt de unde Dumnezeu tuturor popoarelor își revarsă mila și îndurerea sa cea fără de margini.

Prea Sfinția Sa, desigur a socotit bine toate obstacolele ce l-a fost dat să le întâlnească 'n drum, toate obstacolele ce l-s'au ridicat în drum, și luminat de o încredere în puterile P. Sf. Sale, a mers

înainte. Azi a înlăturat un obstacol, mâine altul și încetul cu încetul a dat cu toate de pământ.

Cu cât necazurile, piedecile și frământările sufiletești ce însoțeau încontinuu gândul frumos al P. Sf. Sale erau mai adânci, cu atât voința Sa de a înfăptui era mai puternică. Și catedrala se înălța, încet dar sigur. Și astăzi și-a văzut Prea Sfinția Sa visul cu ochii. Lăcașul de închinăciune a credincioșilor de azi și celor din veacurile ce vor să vie s'a terminat.

Să sărbătorim Duminecă cu toții triumful dobândit cu sacrificii cari încă nu se cunosc de toată lumea.

Va fi în această zi o izbucnire de entuziasm, o bucurie deplină se va revărsa asupra tuturor, sporind măreția zilei“.

Liviu Faina.

*

„Nădejdea“ (Vârșet) Nr. 46:

Sfințirea catedralei ort. a Clujului.

„În Clujul, care odinioară era cuibul magnaților, grofilor și baronilor maghiari, reprezentanții cei mai neaoși ai orgoliului național al poporului maghiar și totodată cei mai inverșunați și neimblânziți dușmani ai poporului românesc de pe acele plaiuri, — în acel Cluj acum românesc, s'a sfințit noua catedrală a credinții creștine ortodoxe, care este legea strămoșilor noștri. În orașul acesta care, într'un timp nu tocmai îndepărtat, clocotea de ură împotriva a tot ce era românesc și nu îngăduia între zidurile sale, în vecinătatea palatelor îngâmfătorilor magnați, așezarea nici unei ființe românești, — s'a sfințit cu o splendoare vrednică de locașul închinării, Atotputernicului Dumnezeu, în prezența M. Sale Regelui Carol II, a Marelui Voivod Mihai și a celor mai de seamă demnitari ai țării românești, Catedrala Episcopiei Vadului și a Feleacului.

O mărturie minunată a puterii de viață a poporului românesc este această catedrală, a cărei prezență în mijlocul Clujului arată în chip neîndoelnic faptul, că este astăzi un oraș eminent românesc, focar neadormit al culturii românești, cu cele mai înalte școli și cei mai vestiți profesori, răspânditorii luminii și științii omenești pe întreg teritoriul Ardealului și Banatului.

Zeci de mii de țărani români în portul lor pitoresc de pe Mureș sau de pe Someș, din Alba-Iulia sau Năsăud, au alergat pentru a se închina în fața Crucii celei noi, semnul izbăvirii și mântuirii noastre...

Zidirea acestei catedrale se datorește în întâiul loc P. Sf. Sale Domnului Episcop Nicolae Ivan, bătrânul ierarh al Bisericii lui Hristos, a zece ani de trudă și osteneală, cu învingerea unor crunte lipsuri materiale nelipsite timpurilor de astăzi de cumplită criză, au rodit acest monumental locaș de închinare, mărturie nepieritoare a unei voințe de fier pusă în slujba Legii noastre strămoșești.

Suntem și noi cu tot sufletul alături de frații noștri, cari cu legitimă mândrie pot privi împlinirea visului lor creștinesc în orașul care, întocmai ca palatul fermecat stăpânit de smei poveștilor bătrânești, și-a deschis porțile în fața mândrului

Făt-Frumos, care mai întâi cu arma, apoi cu puterea științii și a învățaturii l-a biruit. Exclamăm și noi cu cuvintele Psalmistului dela începutul cuvântării blândului arhiereu, P. Sf. Sa Nicolae Ivan:

„Binecuvântat este Domnul, că minunată a făcut mila sa în cetatea îngrăditei“. (Psalm 30, v. 22).“

Pr. I. M.

*

„Marea Neagră“ (Constanța) Nr. 21:

Sfântul din Ardeal.

„...În Ardeal, biserica ortodoxă în nenumărate împrejurări a trăit momente de profundă umilire, în față cu organizațiile bisericesti minoritare, cari se înalță sfidătoare par'că strigându-ne cu mândria aroganții că *am uitat să mai cinstim templele credinței noastre strămoșesti*.

Plecați și umiliți, cu amărăciune și plini de mâhnire, își purtau în suflet durerea ortodoxiei din Ardeal, drept credințioșii bisericii dominante, lăsați în grija destinului.

Dincolo de marginea închipuirii, ne isbește tristul adevăr că ortodoxismul din Ardeal a fost lăsat și fără simbolul vizibil al cultului, biserica de zid, în vreme ce mărește locașuri de închinare ale altor credințe își arată fâlnicia în centrele tuturor orașelor.

Ca pildă a toate vorbitoare, amintim de monumentală-catedrală a romano-catolicilor din Cluj, în fața căreia stăpânește încă figura de bronz a regelui Matias.

Dar, peste nepăsarea oficialității s'a ridicat tăria modestiei celui mai mare sftinic al ortodoxiei din Eparhia Clujului, Episcopul Ivan, pe care n'am avut bucuria să-l cunosc spre a mă închina în fața-i aureolată de măreață isbândă, dar căruia toți îi întindem mulțumirea recunoștinții.

Pornind dintr'un capăt spre altul de țară, Prea Sfințitul arhiereu al ortodoxiei, sprijinit de dorința nestrămutată de-a înfăptui chiar din cerșitul obolului creștinesc templul religiei strămoșesti din Transylvania, a isbutit să înalțe în centrul metropolei ardelenesti, cel mai grandios monument de arhitectură și artă religioasă: catedrala ortodoxă.

Acolo, în centrul Clujului, în fața teatrului național, măreața catedrală ridicată prin străduința Episcopului Ivan, acest sfânt părinte al ortodoxilor din Ardeal, înfățișează simbolul cel mai convingător pentru noua orientare pe care pornește sub păstorirea Chiriarhului ei biserica de peste Carpați.

Opera Episcopului Ivan, va rămâne peste veacuri ca o mărturie a străduințelor necurmăte, și a jertfelor pe cari acesta, ca un al doilea Crist, le-a adus pe altarul bisericii sale.

Prea Sfințite Ivan al Clujului, ortodoxii dintre Dunăre și Mare, Ți-se închină, în semn de vrednicit omagiu pentru isbânda creștinească, pentru succesul național.

Monumentul, în temelia căruia, fiecă piatră poartă pecetea sacrificiilor Prea Sfinției Tale, ne aduce să ne plecăm genunchii cu smerenie în fața icoanelor pe cari prin fapte mărețe Singur Ți-le-ai zugrăvit.

„Unirea“ (Blaj) Nr. 45:

Bucuria fraților.

„Dumineca trecută a avut loc consacrarea pompoasei catedrale ortodoxe din Cluj. Prezența Regelui și participarea guvernului a dat evenimentului proporții de sărbătoare națională. S'a făcut așa, pentrucă înălțarea acestui locaș de închinare românească în inima capitalei asupritoare de eri este o nouă pecete, din piatră rămânătoare, a dreptății eterne, care a luat Ardealul din puterea cutropitorilor și l-a dat în stăpânire acelora, căroră se cuvine. Semn al biruinții românești, noua catedrală, zidită din dania largă a întregii țări și a tuturor cetățenilor ei peste 50 milioane Lei a dat Statul — nu vrea să fie izvor de vrăjmășie între confesiuni, ci de pace și bunăînțelegere. Așa a spus Regele și a subliniat Capul guvernului. Așa sperăm să fie și, această nădejde, ne bucurăm și noi de bucuria fraților, cari au reușit să-și vadă înfăptuit atât de strălucit, un vechiu dor, creștinesc și românesc.“

*

„Reformatus Szemle“ (Cluj) Nr. 30-31:

„În ziua de 5 Noemvrie s'a sfințit în cadrul unor serbări de o importanță covârșitoare catedrala ortodoxă ridicată în marea piață din fața teologiei noastre. — Episcopul nostru Makkai Sándor, însoțit de prim secretarul I. Vásárhelyi, a cercetat pe episcopul Nicolae Ivan, prezentându-i urări călduroase de bine pentru această isbândă pururi dăinuitoare a activității sale. Noi privim sub prizma mării solidarități creștine acea operă, pe care a realizat-o biserica ortodoxă pentru înnoirea credinței și pentru fortificarea temelii moralei creștine. Și privim cu sentimente de cinstire recunoscătoare la acea activitate vrednică, pe care a săvârșit-o P. Sf. episcop Ivan în eparhia sa cu atâta abnegație, conștiințiozitate și succes extraordinar. Într'adevăr păstorirea sa este o pildă deosebită care mărturisește ce rezultate admirabile poate da o muncă pacinică, tenace, conștientă și stăruitoare.“

Telegrame și scrisori.

Din prilejul sfințirii Catedralei, P. Sf. Sa a primit un mare număr de telegrame și scrisori de felicitare, din cari reproducem pe cele ce urmează:

Preasfințite,

Mulțumesc pentru bunele ouvinte, cari arată dorința ce ați avut de a mă avea și pe mine acolo, în ziua pe care Preasfinția Voastră are dreptul s'o considere cea mai frumoasă din viața Sa. Dorind Prea Sfinției Voastre să se bucure încă mulți ani de frumoasa ctitorie o asigurat de cuvenitele sentimente.

N. Iorga.

Se cuvine ca toți să mulțumim lui Dumnezeu care protejă neamul românesc orânduind ca vechea episcopie a Vadului și Feleacului, ctitoria marelui

Voevod Ștefan al Moldovei reînviată prin jertfele marelui război să fie desăvârșită prin sfințirea catedralei la Cluj.

Pimen, Metropolitul Moldovei.

*

Transmitem cele mai bune urări P. Sf. Voastre, clerului și credincioșilor clujeni.

Metropolitul Nectarie, Cernăuți.

*

Simt fericirea de astăzi pe care numai Dumnezeu o poate da și vecinic implor această vecinicie dela Tatăl ceresc.

Roman, episcop, Oradea-Mare.

*

Omagiu Venerabilului și vrednicului episcop, cinste donatorilor și ostenitorilor, prosperitate bisericii clujene.

Episcopul Nifon al Hușilor.

*

Cu mare bucurie sufletească vă felicităm cu înfăptuirea operei mărețe a sfințirii catedralei ortodoxe pentru preamărirea lui Dumnezeu și propășirea bisericii naționale și a neamului românesc.

Episcop Dionisie, locțiitor, Ismail.

*

Biserica catedrală să fie isvor de dar și binecuvântare pentru eparhia Clujului, bucurie și mângâiere pentru P. Sf. Voastră.

Mihai Păcățian, cons. eparh. Arud.

*

Primiți urările mele la măreța realizare.

Prof. Nistor, Cernăuți.

*

Vă urez mulți ani cu deplină mulțumire.

Petre Gârboviceanu, București.

*

Mă asociez din inimă bucuriei generale că mulțumită străduințelor P. S. Voastre mândrul locaș de rugăciune pentru toată suflarea românească a putut lua ființă, — vă urez ani mulți de rodnică activitate.

Vălcovici, București.

*

Societatea Tinerimea română care cunoaște ce eforturi uriașe ați depus pentru îndeplinirea uneia din dorințele cele mai de căpetenie ale neamului roagă cerul să vă dea ani mulți. Credința strămoșească prin ridicarea falnicei catedrale capătă noi forțe și de aceea inima ni se umple de admirație pentru P. Sf. Voastră.

Președinte Nae Dumitrescu, București.

*

Omagiu marelui ierarh întemeietor de așezăminte bisericesti culminătoare în monumentala catedrală.

Gheorghiu, decanul facult. de teol., Cernăuți.

*

Rog pe bunul Dumnezeu să vă ajute să continuați încă mulți ani lupta ce duceți pentru binele neamului și izbândă sfintei noastre biserici ortodoxe.

Agripa Popescu, București.

Urez din suflet prea vrednicului întemeietor al noului Sion românesc și ortodox mulți ani fericiți, iar catedralei viitorul strălucit și realizarea tuturor gândurilor ce le-ați legat de ea.

Ioan Pap, preș. curții de apel, Cluj.

*

Felicit pentru grandioasa operă națională și urez mulți ani de păstorie.

Senatorul Russu, Sibiu.

*

Vă dorim viață lungă ca să Vă bucurați de această operă mărețată.

*Iacob Șteflea, preot, Lăpădat
Dumitru, director, Săliște.*

*

Admirație și felicitare pentru strălucitul succes în folosul neamului și al bisericii.

Director Boldur, Cernăuți.

*

Doresc multă fericire și mulțumire, răsplătă al frumoasei activități de reînnoire ortodoxă în Clujul tuturor suferințelor noastre.

Adv. Măcelariu, Sibiu.

*

Vă felicit pentru tenacitatea cu care ați desăvârșit această operă menită să fortifice credința strămoșească.

C. Sporea, directorul șc. norm., Deva.

*

Sincere felicitări la măreța operă săvârșită. Întru mulți ani P. Sfințite.

*Dr. Beu, Senator Borcea,
Directorii: Vătășan, Pop, Rebegea.*

*

Cu ocazia sfințirii falnicei catedrale în metropola umilințelor de odinioară aduc neobositului luptător pentru aceasta și alte preafrumoase înfăptuiri prinos de admirație și venerație.

Moga, avocat, Brașov.

*

Aducem omagiu pentru rodnică păstorie și dorim viață îndelungată pentru binele neamului și al bisericii.

Nicolae și Ion Garoiu, Brașov.

*

Aplecându-mă smerit vă rog să binevoii a primi cele mai profunde urări de bine.

Sculptorul Becker, executorul dela începutul lucrărilor artistice, București.

*

Vă urăm încă mulți ani de păstorie fericită, coborîrea harului ceresc asupra râvnei creștinești a P. Sf. Voastre.

Olga și Ion Constantinescu-Delabaia, Văleni.

*

Truda și vrednicia P. Sf. Voastre își primește azi răsplătă meritată. Catedrala din inima Clujului e o strălucită biruință românească. Să trăiți încă mulți ani ca să vedeți împlinite gândurile frumoase spre bucuria și mândria întregului nostru neam.

Octavian Tăslăuanu, București.

Primiți felicitările mele călduroase.

Monseniorul Zombory, București.

*

Credincioșii ortodocși sătmăreni cu profund respect salută făuritorii și sfințitorii marelui monument ortodox al eparhiei Clujului.

Prot. Răutu, Epitrop Floru, Maior Albu, Societatea Altarul, Ion Vuia, Indrei Teodor, Bărbulescu, Dedin, Lt. Coparca Stefici, Zamghir, Satu-mare.

*

Iau suflatește parte la sfințirea celei mai mărețe catedrale a țării. Exprim admirație pentru opera realizată.

General Nicolau, Câmpulung.

*

Omagiile cele mai respectuoase, admirația desăvârșită pentru munca depusă și urările cele mai călduroase pentru o viață lungă în deplină sănătate spre binele turmei ce o păstoriiți cu atâta dragoste.

Carol Iahoda, București.

*

Prezint P. Sf. Voastre respectuoase omagii la târnosirea catedralei.

Preot Felea, București.

*

Exemplu al pietății și perseveranței să trăiți.

Jeanu și Colonel Fodoreanu, Turda.

*

Bunul Dumnezeu să Vă dea încă mulți ani în deplină fericire și sănătate pentru binele bisericii și neamului nostru.

Ing. Alexandru Iancu, Baia-mare.

*

Grănicerii bănațeni statornici în credința strămoșească plini de admirație față de catedrala monumentală ridicată de Prea Sfinția Voastră cu grele sacrificii, își exprimă omagiile lor rugând pe Dumnezeu să Vă înzestreze cu zile îndelungate spre desăvârșirea operei minunate de înzestrare a bisericii cu instituții mântuitoare. Ne închinăm în acest mândru Sion din Cluj, ca Părintele ceresc să aibe în paza sa Dinastia, Biserica, Țara și Neamul nostru Românesc.

Preot Iconom Stavrofor Buracu, senator, președ. comunității grăniț., Caransebeș.

*

Astăzi, când în sunetul armonios al clopotelor se sfințește Marea Biserică a Ardealului, cu smerenie ne închinăm și noi în fața Prea Sfinției Voastre, a ziditorului de biserică și din tot sufletul ridicăm rugăciuni către Atotputernicul Dumnezeu, să Vă dăruiască încă mulți ani în deplină sănătate și mulțumire, pentru a Vă putea bucura de opera măreață, — care este legată de numele Prea Sfinției Voastre — și de dragostea și omagiul nostru al tuturor, cari ca fii adevărați Vă înconjurăm și iubim până la sfârșitul vieții noastre.

Dr. Silviu Moldovan, Dr. Cornel Iancu, Arad.

*

Au mai trimis telegrame și scrisori de felicitare domnii: Dr. Valer Moldovan, prof. univ., Cluj; Gh. M. Dobrovici, fost director general al conta-

bilității statului, București; prof. Emilian Stoica, Sighișoara; Arh. Vasile Lăzărescu, Oradea; Ștefan și Felicia Rozvan, Ciacova; Dr. N. Sch'au, Sibiu; Dna Veturia Ghibu, Cluj; Dr. N. Vecerde, Sibiu; Dr. Aurel Crăciunescu, București; Maior Ion Pădure, Gherla; Dr. Colbazi, Brașov; Dr. Gh. Ciupe, Timișoara; Petru Drăghici, Sibiu; Prof. Emil Hațegan, Cluj; prot. Dumitru Secărea, Băița; Dr. Niemerower, București; Wezel, Turda; Colonel Vlădescu, București; Ion Ciupe, Dej; P. Patriciu, București; Aurelia și Valer Pop, Săliște; Pr. Emil Șinca, Aninoasa; Ioana Maxim, Avrig; Vasile Ivan, Sătulung; Primăria Brașov, etc.

Sfințirea bisericii din Poenile-Reteagului.

Pentru toți cari cunosc cătunul Poenile-Reteagului, constător din un mic mănunchi de case, dintre cari abia douăzeci sunt ortodoxe, va fi o mare surpriză că au fost în stare să-și ridice o biserică și încă de piatră. Minunea totuși s'a întâmplat și încă în aceste vremuri de mare criză materială și morală, datorită stăruinței și însuflețirii credincioșilor noștri de sub conducerea duhovnicească a preotului *Augustin Bodea*, paroh în Ciceu-Giurgești administratorul parohial al acestei filii, dar mai ales sub conducerea directă și îndemnul zilnic al episcopului *Teodor Danciu*, ajutat de consilierii parohiali: *Tarniță Gavrilă*, *Suchet Ion*, *Trif George* și *Măluțan Gavriș*. Episcopul, un credincios cu înfățișare modestă, însă cu suflet încălzit de credință, cu prețul sănătății, al neglijării gospodăriei lui, cu jertfe însemnate de timp, muncă proprie și cu vitele sale, cu îndemn zilnic de vorbă și sfat, dar mai ales cu exemplul faptei și-a însuflețit tovarășii de credință, ca în timp relativ scurt, cu mijloace puține, să ridice un vrednic și arătos sfânt locaș de închinare în mijlocul cătunului, la loc de frunte lângă drumul țării. Cum îmi spunea el „seara ne despărțeam certați privitor la cele ce mai trebuiau făcute pentru biserică și mă întorceam acasă cu convingerea că de mâne încolo trebuie să întrerupem lucrările nemai vrând nimeni să mă ajute. Dimineața mă sculam oarecum împăcat, îmi înjugam vitele și plecam după piatră pentru biserică. Pe drum mă întâlneam cu ortodocșii noștri și când mă vedeau că plec după piatră, înjugau și ei și veneau după mine. Tot ce nu putusem să fac cu vorba și cu sfatul,

faceam cu fapta. Și asta s'a repetit de atâtea ori. Am ajuns de-mi împărțeam ziua în două, trei părți din vreme lucram pentru mine iar o parte pentru biserică“.

Iată fapte de adevărat credincios, cari ar trebui luate de exemplu în multe din parohiile noastre și de către mulți.

Sfințirea s'a făcut de către P. C. Sa prot. *D. Antal*, rev. eparh., delegatul Prea Sf. Sale Episcopului nostru *Nicolae*, în Dumineca din 12 Noemvrie a. c.

Slujba sfințirii a fost săvârșită de un sobor de preoți compus din P. C. delegat episcopesc, preoții *Augustin Bodea-Ciceu-Giurgești*, *Nicolae Țăgean-Negrilești*, *Ioan Danciu-Ciceu-Corabia*, *Augustin Danciu-Ciceu-Poeni* și un ierodiacon. Răspunsurile la Liturghie au fost date de corul bisericii din *Ciceu-Giurgești*, sub conducerea dlui înv. *Ioan Bârlea*.

Credincioși au fost mulți, întreg cătunul — și cei uniți — apoi din *Reteag*, și *Ciceele* din jur. Dintre intelectuali au participat din *Ciceu-Giurgești*: dna vād. preoteasă *Maria Bodea*, dna înv. *Aurelia Bodea*, din *Reteag*: dna și dl *Florian Pop*, dna și dl *Valer Boariu*, din *Ciceu-Hășmaș*: înv. pens. *T. Coroianu*, din *Canciu*: *F. Moldovan*, apoi dnii plutonieri-majori de jandarmi din *Reteag* și *Negrilești* etc.

La sfârșitul Sftei Liturghii P. C. Sa prot. *D. Antal*, a rostit cuvântarea solemnă vorbind despre însemnătatea bisericii, scoțând în relief faptul că atâta vreme cât micul mănunchi de credincioși din *Poiana-Reteagului* nu erau reveniți la credința strămoșească și făceau parte din o mare parohie unită a *Reteagului*, n'au fost în stare să-și zidească împreună o biserică, în locul celei ce stă să se surpe. Devenind ortodocși sufletul li s'a umplut de credință vie și lucrătoare care a dat acest rezultat de piatră trainică, biserica ortodoxă din *Poenile-Reteagului*. În continuare le-a dat sfaturi cum trebuie să se facă vrednici de această biserică, prin o viață plină de evlavie și fapte creștinești.

La sfârșit amintește meritele pr. *Aug. Bodea*, ale episcopului *Teodor Danciu* și a celorlalți colaboratori, mulțumindu-le în numele Prea Sfinției Sale Episcopului *Nicolae Ivan*, care o săptămână înainte a avut aceeași bucurie ca și ei, de a vedea sfințită mă-

reața catedrală din *Cluj*. Încheie împărțâșind tuturor binecuvântările P. Sf. *Salé*.

Pr. *Augustin Bodea*, în calitate de adm. parohial își arată mulțumirea că bunul Dumnezeu le-a ajutat să termine biserica biruind multe greutăți. Arată că biserica a costat circa 82 mii Lei în afară de prestații a căror valoare încă e mare. Fondul bănesc a fost adunat din contribuții și binevoitoare donații. Așa P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan* 5000 Lei, Ven. Cons. Eparhial 5000 Lei, Prefectura jud. *Someș* 1000 Lei, pr. *Aug. Bodea* 1000 Lei, Șolderea *Vasilică* din *Ciceu-Giurgești* 1000 Lei. Contribuții cu sume mai mici dela credincioși, colecte etc. 29.268 Lei. Arânda porțiunii canonice pe doi ani 6000 Lei, arânda sesiunii bisericești 6000 Lei. Acoperiți din împrumuturi, neachitate încă, 28.500 Lei.

Donații în utensilii s'au primit: dela dna *Maria* și dl *Ioan Hordoan* din *Reteag*, un potir, disc, steluță, din argint aurite, în valoare de 3500 Lei, apoi 3 acopereminte în valoare de 1000 Lei; dna *Aurelia Bodea* înv., patru icoane la iconostas, în valoare de 2000 Lei; *Gheorghe Trif* din *Poenile-Reteagului*, 3 icoane pentru iconostas, în valoare de 1000 Lei; dela diferite femei prosoape. Mulțumește tuturor donatorilor, rugând pe bunul Dumnezeu să le răsplătească înmiit. Mulțumește în mod special P. Sf. Sale Episcopului pentru purtarea de grijă, cât și P. C. delegat episcopesc pentru osteneala ce și-a luat de a prilejui această măreață sărbătoare.

Credincioșii au fost stropiți cu apă sfințită, iar celor ce au cerut li s'a servit sfânta taină a *Maslului*.

Masa comună pentru preoții slujitori și oaspeții mai distinși s'a luat în casa episcopului *Teodor Danciu*, pregătită și servită prin îngrijirea dnei *Aurelia Bodea*.

Toate s'au încheiat cu un cuvânt de mulțumită din partea delegatului episcopesc.

Asistent.

Membrii noului guvern sunt următorii: Președintele consiliului de miniștri: *I. G. Duca*. Externe: *N. Titulescu*. Interne: *I. Inculeț*. Finanțe: *Const. I. C. Brătianu*. Justiție: *Victor Antonescu*. Apărarea națională: *Gen. N. Uică*. Instrucțiune publică și culte: *Dr. C. Angelescu*. Agricultură și do-

menii: *G. Cipăianu*. Muncă, sănătate și Ocrotiri sociale: *C. D. Dimitriu*, Comunicații: *R. Franasovici*. Industrie și comerț: *G. Tăbărescu*. Subsecretariatul Aerului: *R. Irimescu*. Miniștrii fără portofoliu: *General Paul Anghelescu*, *Alesandru Lapedatu* și *I. Nistor*. Subsecretari de stat: La președinție: *Alex. Mavrodi* și *N. Budurescu*. La externe: *Savel Rădulescu*. La finanțe: *Virgil Slăvescu*. La interne: *Victor Iamandi* și *D. Iuca*. La domenii: *Manolescu-Strunga* și *M. Negură*. La instrucțiune publică: *Al. Popescu-Necșești*. la muncă: *N. Maxim*. La industrie: *G. Assan*.

Daruri pentru Catedrala ort. din Cluj.

Direcțiunea Manufactura de tutun Cluj .	80.000 L.
Pr. Popescu Alexandru, Roșia-Montană	2000 „
Pr. Rusu Alexandru, Iuda	1200 „
Dș. Gabor Ioana, dir. Șc. Norm. Cluj .	1000 „
D. Nagy Ioan, Cluj	1000 „
Dr. Sturza Marius, prof. univ., Cluj .	1000 „
Dr. Moldovan Iuliu, prof. univ., Cluj .	1000 „
Pr. Circo Petre, Ighiu	500 „
Dna Comșa Silvia, Cluj, două covoare persiane la scaunele regal și arhieresc.	
Dna Patrașcu Silvia și dl Dr. Petrașcu Vasile, prof. teologie, Cluj, un „Evhologiu“ legat în piele și pânză.	

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința de toamnă a tractului Lupșa, în parohia Sălciua-de-jos.

Cu sufletul înălțat spre pronia cerească preoțimea în sobor invoacă chemarea Duhului Sfânt în biserica parohială din Sălciua-de-jos unde are loc de astădată conferința.

Președintele preoțimii din protopopiatul Lupșa care e în persoana părint. protopop Vasile Gan, e oprit să meargă ca întotdeauna în mijlocul preoților, de un morb ce de mult încearcă blânda și stimata persoană a Sf. Sale.

Astfel avem ca delegat pentru presidiul conferinței pe vrednicul și inimosul Părinte Vasile Șpan.

Conferința este deschisă printr'un cuvânt foarte simțit a păr. președinte unde ni se descrie în câteva linii rostul adunărilor preoțești în astfel de conferințe.

Printre cele mai multe chestiuni ce vin în discuție la ordinea zilei, avem a desbata

interesanta teză a conferinței din aceasta toamnă.

Se observă o vie discuție în jurul acestei teze „Prin ce mijloace s'ar putea îmbunătăți venitele stolare ale preotului etc.“

Regiunea de munte nu e accesibilă unor inclinațiuni prea mari pentru o ocupație mai rentabilă în lumea materială.

Toate parohiile sunt lipsite de ecleejii preoțești și deci unde să-și îndrepte preotul ochii spre o lucrare ce să-i îmbunătățească greutățile.

Pe aceasta temă preoțimea în unanimitate votează o moțiune în care se arată pe larg ceea ce e mai arzător și mai imperios la cerința dreaptă a preoțimii din Munții-Apuseni.

Ani de-arândul, memorii peste memorii, intervenții peste intervenții s'au făcut pentru punerea în dreptate și legalitate a doleanțelor acestor preoți.

Preoțimea în misiunea ei, nu e trimisă să cerșească ci să propovăduiască pacea și legea dumnezeiască. Factorul decisiv al timpului de față pentru cele sufletești e strict legat de cel material cari fără un onorabil sprijin nu se poate aștepta la lucruri mari în sfera activității pastorale a duhovnicului.

Punctul în jurul căruia a format discuții la aceasta conferință a fost acest important obiect ce formează punctul de rezim al preoțimii pentru desfășurarea activității ei.

După ce s'au mai discutat diferite ordine consistoriale conferința a luat sfârșit la ora 3 p. m., prin cuvintele păr. președinte V. Șpan cari mulțumește preoților de interesul și rîvna ce au arătat în discuții făcând și de astădată din cercul conferinței un mai activ stimul de muncă în lumea sufletească respectivă ce o are fiecare duhovnic.

Urmează o masă comună după care preoțimea a plecat la ale lor. Pr. Ifr. Bordea.

CRONICA

La mulți ani Stăpâne.

La toate ocaziile festive ale Anului nou, ale Adunării eparhiale, dar mai ales la Sfântul Nicolae, toți prietini, binevoitorii și colaboratorii au dorit Prea Sfințitului nostru Stăpân, să-i dea bunul Dumnezeu sănătate deplină și ani mulți ca să-și vadă termi-

nată și sfințită suprema sa operă: *Catedrala din Cluj*.

Iată că bunul Dumnezeu ne-a ascultat dorința și i-a dat P. Sfinției Sale Episcopului nostru *Nicolae Ivan*, sănătate, putere și voință ca să-și vadă visul cu ochii, catedrala sfințită și încă în cadre neașteptat de solemne. Bucuria tuturora ar fi fost și mai mare, dacă târnosirea s'ar fi putut face de ziua Sfântului Nicolae. Vremea prea târzie nu a îngăduit acest lucru.

Prea Pfinția Sa a ajuns la al 79-lea an de aniversare al nașterii sale, plin de vigoare, dispus de a purta încă mulți ani toiagul de arhipăstor. Dumnezeu cel Atotputernic se vede că în sfaturile sale cele nepătrunse de mintea omenească, voește ca P. Sf. Sa să termine catedrala, nu numai provizoriu ci chiar definitiv.

Aceasta este urarea ce o facem, dorindu-o din tot sufletul de ziua onomastică a Prea Sfințitului nostru Stăpân.

Red.

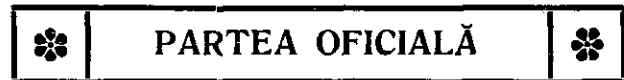
Parastas pentru mitropolitul Andrei Șaguna. În ziua de 30 Noemvrie c. prăznuindu-se ziua de Sfântul Andrei, la Catedrală s'au comemorat 60 de ani dela moartea marelui Mitropolit Andrei Șaguna. După sf. Liturghie obicinuită, la orele 11, P. C. Lor Dr. Seb. Stanca, Dr. Andrei Buzdug, Dr. Gal. Muntean și arhidiacon Dr. Ioan Vască au servit un parastas, cu răspunsurile date de corul teologilor sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu. La sfârșit P. C. prot. Dr. Andrei Buzdug, prof. teol. a rostit o cuvântare comemorativă despre viața și faptele marelui Mitropolit Andrei Șaguna. La parastas a participat P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, P. C. Lor consilierii eparhiali, profesorii Academiei teologice, funcționarii consiliului și public.

Doxologia de ziua de 1 Decemvrie 1918 s'a ținut la Catedrală fiind de față toate autoritățile bisericești, civile și militare. Serviciul religios a fost săvârșit de către P. C. prot. Laurențiu Curea, pr. D. Coșeriu, Ioan Goron și arhidiacon Dr. I. Vască. P. C. prof. Dr. I. Vască a rostit cuvântul comemorativ. După masă la ora 3, la Teatrul Național s'a organizat un festival artistic.

Balul copiilor, organizat de către Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, filiala Cluj, se va ține în preseara zilei de Sftul Nicolae, Marți în 5 Decemvrie c., la ora 4 d. m., în sala festivă a Prefecturii județului.

Aprovizionarea cu porumb a regiunilor lipsite. Prin hotărârea guvernului din 23 Noemvrie c., de a veni Într'ajutorul regiunilor lipsite de porumb, s'a destinat un fond inițial de 25 mil. Lei din care se va cumpăra porumb plătindu-se cu el munca cu brațele și transportul de pietriș pentru refacerea șoselelor. Între județele cari vor fi astfel ajutate sunt și următoarele județe din eparhia noastră: Alba, Maramureș, Mureș, Năsăud, Someș, Cluj și Turda.

„Credința ortodoxă“, Societatea studenților în Teologie din Cluj, în adunarea generală din 12 Noemvrie 1933 și-a ales comitetul de conducere pe anul 1933/34, în felul următor: Președinte: Teodor Moldovan an. IV; vice-președinte: Constantin Tomuș an. III; Secretar general: Candin Anca an. II; Secretar de ședință: Ioan Ioaniciu an. I; Casier: Chiril Moldovan an. IV; Bibliotecar I: Teodor Ciceu an. II; Bibliotecar II: Vasile Pitea an. II; Controlor: Mihail Chiorean an. IV; Econom: Vasile Racolți an. II. Delegați la centrul stud. „Petru Maior“: Marian Galu an. IV; Nicolae Cotoțiu an. III; Iuliu Goșescu an. III; Ion Stănescu an. III; Aurel Oltean an. III și Augustin Andreiu an. II. Președintele secției literare: Gheorghe Giurgiu an. IV; președintele secției de propagandă: Ilie Pop an. III; președintele secției muzicale: Ion Țopu an. III.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 6799—1933.

A V I Z

Toți Domnii preoți își vor înainta fără amânare, prin oficiile protopopești, recipisele despre plata impozitului global pe trimestrul Noemvrie 1933, la casseria eparhială, cunoscând că în caz contrar vor fi omiși din statele de plată pe luna Nov. c.

Cluj, la 23 Noemvrie 1933.

Consiliul eparhial.